

Invenția se referă la parazitologie, și anume la un procedeu de colectare a ectoparaziților de la păsări și poate fi utilizată în medicina veterinară.

Este cunoscut procedeu de colectare manuală a ectoparaziților de la mamifere mici și păsările moarte sau vâdate, care constă în colectarea ectoparaziților cu ajutorul pensetei și a bisturiului [1].

Dezavantajul procedurii dat constă în aceea că acesta necesită un volum mare de lucru, este anevoios și nu garantează colectarea totală a ectoparaziților. Pe lângă aceasta procedeu nu poate fi aplicat în cazul examinării speciilor rare și pe cale de dispariție, vânatul cărora este interzis.

Problema pe care o rezolvă prezenta invenție constă în elaborarea unui procedeu de colectare a ectoparaziților de la păsări vii, fără a sartaifica păsările infectate și bolnave, care asigură colectarea totală a ectoparaziților, ceea ce ar permite de a obține o informație veritabilă despre componența cantitativă și specifică a ectoparaziților.

Procedeu de colectare a ectoparaziților de la păsări include introducerea păsării vii într-o pungă cu dimensiunile de 20...25 x 30...35 cm sau de 30...35 x 40...55 cm, punerea sub fiecare aripă a 3...4 tampoane îmbibate cu o soluție mortifiantă pentru ectoparaziți, strângerea gurii pungii în jurul capului păsării, ochii și ciocul lăsându-le în afara pungii, așezarea orizontală a păsării pe o suprafață plană și menținerea ei timp de 5...10 min până la imobilizarea ectoparaziților, scoaterea păsării din pungă, scuturarea ectoparaziților și introducerea lor într-o eprubetă cu alcool etilic rectificat de 70%.

Rezultatul invenției constă în aceea că procedeu asigură atât colectarea totală a ectoparaziților de la păsări vii, cât și menținerea integrității a însuși ectoparaziților, ceea ce permite de a păstra componența numerică și specifică a ectoparaziților, a determina mai exact gradul de infectare a păsărilor cu ectoparaziți din diferite grupe sistematice. Prin urmare, este posibilă aplicarea metodelor eficiente de profilaxie și de combatere a speciilor depistate, fără a provoca daune păsărilor. Procedeu nu este periculos pentru păsări, deoarece substanța mortifiantă și durata de acțiune are o influență slabă asupra lor. Totodată, procedeu este avantajos, datorită posibilității de colectare a ectoparaziților de la păsările vii, ceea ce în condițiile ecosistemelor naturale este foarte important, deoarece contribuie la menținerea speciilor de păsări care sunt într-un număr limitat.

Procedeu se realizează în felul următor.

Pentru efectuarea cercetărilor asupra păsărilor domestice, de exemplu, s-au format grupe omogene de păsări (20...30 de capete) cu un tip diferit de constituție: nedezvoltat, mediu și normal. Se pune aparte fiecare pasăre într-o pungă de polietilenă. Dimensiunile pungii depind de mărimea păsărilor. Pentru păsările mici: găini, rațe, picheri – 20...25 x 30...35 cm; pentru cele mai mari: cocoși, curci, găște – 30...35 x 40...55 cm. Sub fiecare aripă se pun 3...4 tampoane, îmbibate cu soluție mortifiantă (clorofom sau eter). Se strânge gura pungii în jurul capului, lăsând libere ochii și ciocul păsării. Se plasează pasărea orizontal pe o suprafață plană, de exemplu pe o masă și se menține în această poziție timp de 5...7 min la o temperatură a mediului de 20...30°C, sau 7...10 min în cazul temperaturii mediului de 10...15°C. Acest timp este suficient pentru imobilizarea ectoparaziților. Se scoate pasărea din pungă și se scutură aparte ectoparaziții de pe fiecare pasăre pe un loc pregătit din timp – o coală de hârtie albă sau o peliculă cu dimensiunile de 1,5 x 1,5 cm. Se pun ectoparaziții colectați de la fiecare pasăre în eprubete aparte, care conțin alcool etilic rectificat de 70%, etichetând fiecare eprubetă. Pe etichetă se indică specia păsării, data investigației, denumirea gospodăriei sau localității, numele de familie a specialistului care a efectuat colectarea ectoparaziților. Pentru efectuarea cercetărilor în condiții de câmp, se prind în prealabil păsările sălbatice cu plase subțiri. Se selectează dimensiunile pungilor în conformitate cu mărimea păsărilor prinse. În mod similar se colectează ectoparaziții.

Exemple de realizare a invenției.

Exemplul 1

Gospodăria avicolă „Lozoveni”, satul Lozova, Nisporeni, 35 capete

Au fost selectate găini și rațe și puse găinile în pungi de polietilenă cu dimensiunile de 20 x 30 cm, rațele în pungi cu dimensiunile de 25 x 35 cm. S-a pus la fiecare pasăre, sub fiecare aripă câte 4 tampoane de vată îmbibate cu eter. A fost strânsă gura pungilor în jurul capului păsărilor, lăsându-le în afară ochii și ciocul. Fiecare pasăre a fost plasată pe o masă, ținându-le în această poziție timp de 5 min la temperatura mediului de 25°C. Au fost scoase păsările din pungi, ținându-le de aripi au fost scuturați ectoparaziții de la fiecare pasăre aparte pe o peliculă de 1,5 x 1,5 m. Ectoparaziții colectați de la fiecare găină și rață au fost puși în eprubete, care conțin alcool etilic rectificat de 70%, fiecare eprubetă a fost etichetată, de exemplu: „Rață. Gospodăria avicolă Lozoveni, 2005.05.15, Luncașu M.”.

În urma analizei probelor colectate au fost determinate speciile ectoparaziților, componența lor numerică, făcându-se recomandările respective, care au fost incluse într-un registru conform modelului din tabelul 1.

Tabelul 1

Data	Specia	Numărul de păsări	Tipul constituției	Specia ectoparaziților	Numărul ectoparaziților	Recomandări
5.05.2005	Rață domestică	20	Normal	Malofagi	630	Stropirea lotului de păsări și a cuibului cu infuzie de pelin și tutun
				Purici	112	
				Acarieni	41	
	Găină domestică	15	Mediu	Malofagi	550	
				Acarieni	38	

Exemplul 2

Grădina Zoologică, or. Chișinău. Gâște sălbatice (*Ancer ancer*) cu semne evidente de molipsire cu ectoparaziți (comportament agitat, penaj înfoiat, erupții epidermale), 10 capete.

Fiecare gâscă a fost pusă într-o pungă cu dimensiunile de 30 x 45 cm. Celelalte operații au fost efectuate în mod similar exemplului 1. Fiecare pasăre a fost ținută timp de 10 min la temperatura de 15°C. Apoi au fost colectați ectoparaziții.

Analizând materialul colectat de la gâștele sălbatice au fost depistate 3 specii de malofagi în număr de 35 exemplare. Aceasta a permis de a determina gradul de invazie și componența specifică a ectoparaziților fără a cauza daune păsărilor sălbatice. Starea fizică a păsărilor după colectarea ectoparaziților s-a îmbunătățit, păsările s-au liniștit, au început să mănânce mai bine, peste un timp a încetat căderea penelor.

Exemplul 3

Investigația s-a efectuat în condiții de câmp, 15 păsări. Au fost prinse cu ajutorul plaselor subțiri, pentru a nu le trauma, diferite pasări sălbatice; mierlă – *Turdus merula*, coșar – *Turdus pilaris*, pițigoi sur – *Parus palustris*, coțofană – *Pica pica* (ordinul Passeriformes), porumbel-de-scorbură – *Columba oenas*, porumbel gulerat – *Columba palumbus* (ordinul Columbiformes). Păsările au fost puse în pungi cu dimensiunile de 25 x 40 cm (cocosăș), 20 x 30 cm (pițigoi) etc. Ectoparaziții au fost colectați în conformitate cu modul descris în exemplul 1. Pentru fiecare pasăre a fost determinat spectrul ectoparaziților, speciile-gazdă. Analizele au depistat o invazie cu *Mallophaga*.

Rezultatele sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2

Specia-gazdă	Specia de ectoparazit
<i>Columba oenas</i> L.	<i>Campanulotes drosti</i> (Eichler, 1950) <i>Columbicola columbae</i> (L., 1758) <i>C. filiformes</i> (Olfers, 1816)
<i>Columba palumbus</i> L.	<i>Campanulotes bidentatus</i> (Scop., 1763) <i>Columbicola claviformes</i> (D., 1842) <i>Coloceras damicome</i> (N., 1866)
<i>Turdus pilaris</i> L.	<i>Burelia antimarginalis</i> (Eichler, 1951) <i>Buella marginata</i> (Burm., 1838) <i>Phiopterus bischoffi</i> (Eichler, 1951)
<i>Turdus merula</i> L.	<i>Bruelia merulensis</i> (D., 1842) <i>Menacanthus pius</i> (Eich. et Zlotorz, 1963) <i>Myrsidea</i> sp. <i>Phiopterusmerilae</i> (D., 1842)
<i>Parus palustris</i> L.	<i>Menacanthus sinuatus</i> (Burm., 1838) <i>Phiopterus pallescens</i> (D., 1842)
<i>Pica pica</i> L.	<i>Bruelia biocellata</i> (Pg., 1880)

Procedeele propuse permit de a determina cu precizie componența specifică și numerică a ectoparaziților, datorită păstrării fiecărui exemplar, a stabili gradul de infectare a păsărilor cu ectoparaziți din diferite grupuri sistematice, astfel este posibilă aplicarea metodelor eficiente de profilaxie și de combatere a speciilor depistate.